

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. C. Roșca)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: L. Pruteanu, I. Țurcan, Iu. Cotruță)

D E C I Z I E

15 februarie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată în componența:

Președinte, judecător

Aliona Miron

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă

examinând admisibilitatea recursului depus de Ciobanu Emilia, Gaberi Cristina și Vremeș Laura, succesori al reclamantului Ciobanu Gheorghe, reprezentați de avocatul Lupu Mihail,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ciobanu Gheorghe împotriva Ministerului Sănătății cu privire la anularea ordinelor, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru absența forțată de la lucru, repararea prejudiciului moral,

la acțiunea reconvențională depusă de Ministerul Sănătății împotriva lui Gheorghe Ciobanu cu privire la constatarea nulității contractului individual de muncă și anularea ordinului

și la cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Ciocanu împotriva Ministerului Sănătății și Gheorghe Ciobanu cu privire la constatarea nulității contractului individual de muncă

împotriva încheierii din 04 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de înlocuire a părții în proces depusă de Ciobanu Emilia, Gaberi Cristina și Vremeș Laura, admisă cererea cu privire la încetarea procesului depusă de Ministerul Sănătății și încetat procesul în cauza civilă,

c o n s t a t ă:

La 30 octombrie 2015, Gheorghe Ciobanu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, cu privire la anularea ordinului nr. 101-P 1 din 03 august 2015 „Cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare lui Gheorghe Ciobanu”, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, prin ordinul pârâtului nr. 101-P §1 din 03 august 2015 i-a fost aplicată sancțiune disciplinară sub formă de mustrare aspră în perioada când activa în funcția de director al Instituției Medico-Sanitare Publice Institutul de Medicină Urgentă. Drept temei pentru emiterea acestui ordin a servit raportul de evaluare din 03 iulie 2015, întocmit de grupul de lucru al Ministerului Sănătății instituit prin dispoziția nr. 360-d din 18 iunie 2015.

A menționat că, conform raportului de evaluare din 03 iulie 2015, întocmit de către grupul de lucru al Ministerului Sănătății, în urma evaluării procedurilor de achiziționare a lucrărilor de renovare a spațiilor necesare pentru instalarea utilajului medical de performanță s-a stabilit că, procedura de licitație publică prevăzută obligatoriu de Legea achizițiilor publice nr. 96-XVI din 13 aprilie 2007 nu a fost efectuată, vreun contract de efectuare a lucrărilor cu antreprenorii de către conducerea IMSP Institutul de Medicină Urgentă nu a fost semnat, contrar normelor imperative ale Regulamentului privind realizarea achizițiilor publice de servicii de proiectare a lucrărilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 352 din 05 mai 2009 și Regulamentului cu privire la achizițiile publice de lucrări, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 834 din 13 septembrie 2010.

A susținut că, aceste concluzii ale grupului de lucru al Ministerului Sănătății nu corespund realității, ci poartă un caracter tendențios, cu scopul de a fi sancționat din orice motiv.

A afirmat că, contrar condițiilor specifice și situației financiar-economice precare din țară, ce au dictat necesitatea întreprinderii de către el, care deținea funcția de director al IMSP Institutul de Medicină Urgentă, a unor acțiuni prompte și urgente, întru neadmiterea cauzării de prejudicii materiale foarte mari instituției, tendențios a fost sancționat disciplinar.

A relatat că, prin acțiunile Ministerului Sănătății i-a fost încălcat dreptul la muncă, garantat de Constituția RM, fiindu-i cauzate prejudicii materiale și morale.

A solicitat anularea ordinului Ministerului Sănătății nr. 101-P §1 din 03 august 2015 „Cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare dlui Gheorghe Ciobanu” și încasarea din contul Ministerului Sănătății a cheltuielilor de judecată.

La 11 noiembrie 2015, Gheorghe Ciobanu, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, cu privire la anularea ordinului nr. 106-P& 2 din 17 august 2015 „Cu privire la concedierea lui Gheorghe Ciobanu”, și a ordinului nr. 106-P &1 din 17 august 2015 „Cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare lui Gheorghe Ciobanu”, restabilirea în funcție, repararea prejudiciului material și moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, conform ordinului Ministerului

Sănătății nr. 106-P §2 din 17 august 2015 „Cu privire la concedierea dlui Gheorghe Ciobanu”, a fost concediat din funcția de director al Instituției Medico-Sanitare Publice Institutul de Medicină Urgentă din 17 august 2015, în baza art. 86 alin. (1) lit. g) din Codul muncii.

A menționat că, tot la 17 august 2015, înainte de aducerea la cunoștință a ordinului nr. 106-P § 2 din 17 august 2015 „Cu privire la concedierea dlui Gheorghe Ciobanu”, colaboratorii Ministerului Sănătății i-au prezentat spre cunoștință ordinul Ministerului Sănătății nr. 106-P §1 din 17 august 2015, conform căruia i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară sub formă de mustrare aspră.

A susținut că, drept temei pentru emiterea acestui ordin de sancționare disciplinară a fost invocat nerespectarea de către el a ordinului Ministerului Sănătății nr. 193 din 13 martie 2015 „Cu privire la abrogarea subpunctelor 2) și 3) ale pct. 1 din ordinul nr. 955 din 24 septembrie 2014”.

A considerat că, ordinele enunțate sunt ilegale și neîntemeiate, fiind pasibile anulării.

A afirmat că, ordinul pârâtului nr. 106-P §2 din 17 august 2015 a fost emis ilegal, cu încălcarea flagrantă a legislației muncii și a Constituției RM.

A relevat că, de către angajator au fost flagrant încălcate prevederile Constituției RM, cât și ale legislației în vigoare și la adoptarea ordinului nr. 106-P §1 din 17 august 2015 „Cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare dlui Gheorghe Ciobanu”.

A notat că, în ordinul pârâtului nr. 106-P §1 din 17 august 2015 a fost menționat că, prin ordinul Ministerului Sănătății nr. 193 din 13 martie 2015 s-a dispus abrogarea subpunctelor 2) și 3) ale ordinului nr. 955 din 24 septembrie 2014 „Cu privire la modificarea ordinului nr. 646 din 21 septembrie 2010”. În sarcina conducătorilor instituțiilor medico-sanitare publice republicane a fost dispusă obligația de a asigura elaborarea modificărilor necesare la Regulamentul de organizare și funcționare a instituției, precum și prezentarea spre aprobare și înregistrare de stat a modificărilor respective în modul stabilit.

Concomitent, în termen de 30 de zile, de la data adoptării ordinului Ministerului Sănătății nr. 193 din 13 martie 2015 „Cu privire la abrogarea subpunctelor 2) și 3) ale pct. 1 din ordinul nr. 955 din 24 septembrie 2014”, Gheorghe Ciobanu, directorul IMSP Institutul de Medicină Urgentă a avut obligația de a asigura elaborarea modificărilor necesare la Regulamentul IMSP Institutul de Medicină Urgentă, prezentarea acestora spre aprobare Ministerului Sănătății și înregistrarea de stat a modificărilor date, însă, contrar obligației impuse, nu a asigurat elaborarea modificărilor stabilite la Regulamentul IMSP Institutul de Medicină Urgentă, prezentarea acestora spre aprobare Ministerului Sănătății și înregistrarea modificărilor date în Registrul de stat al persoanelor juridice.

A relatat că, în concluzie a fost indicat că, directorul IMSP Institutul de Medicină

Urgentă, Gheorghe Ciobanu a manifestat o atitudine neglijentă față de obligațiile sale de serviciu în calitate de conducător al instituției menționate.

A menționat că, la 08 aprilie 2015 a fost reținut pentru 72 ore, conform încheierii din 10 aprilie 2015 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, în privința sa a fost aplicată măsura preventivă – arestul preventiv pe un termen de 30 zile, iar ulterior, această măsură preventivă a fost prelungită până la 05 iunie 2015.

A invocat că, totodată, prin ordinul Ministerului Sănătății nr. 49P §5 din 22 aprilie 2015 a fost suspendat contractul individual de muncă nr. 01 din 15 ianuarie 2015 încheiat cu el, pe perioada efectuării acțiunilor procesuale în cadrul procesului penal nr. 2014970558, iar prin ordinul Ministerului Sănătății nr. 81-P §2 din 25 iunie 2015 a fost anulat ordinul menționat.

A susținut că, în cazul în care pârâtul ar fi examinat obiectiv și sub toate aspectele circumstanțele cauzei, dar nu tendențios, cu scopul de a-l sancționa sub orice motiv, indiferent care ar fi acesta, ar fi stabilit cu certitudine că, el a fost în imposibilitate de a executa ordinul nr. 193 din 13 martie 2015 din motivele obiective evidente expuse.

A afirmat că, prin acțiunile Ministerului Sănătății i-a fost flagrant încălcat dreptul la muncă garantat de Constituția RM, fiindu-i cauzate prejudicii materiale și morale, exprimate prin umilirea în fața întregului corp de medici din țară.

De asemenea, a indicat că, i-a fost știrbită și imaginea profesională, precum și renumele în cadrul contingentului medical, cât și cel profesional.

A solicitat anularea ordinului pârâtului nr. 106-P §2 din 17 august 2015 „Cu privire la concedierea dlui Gheorghe Ciobanu” și a ordinului pârâtului nr. 106-P §1 din 17 august 2015 „Cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare dlui Gheorghe Ciobanu”, restabilirea sa în funcția deținută anterior și încasarea din contul Ministerului Sănătății a salariul pentru absența forțată de la lucru în perioada 17 august 2015 – 11 noiembrie 2015 în sumă de 46500 de lei, a sumei de 100000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral și a cheltuielilor de judecată.

La 24 noiembrie 2015, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, a înaintat o acțiune reconvențională împotriva lui Gheorghe Ciobanu, cu privire la constatarea nulității contractului individual de muncă nr. 01 din 15 ianuarie 2015.

În motivarea acțiunii reconvenționale a indicat că, la 15 ianuarie 2015, între Ministerul Sănătății și Gheorghe Ciobanu a fost încheiat contractul individual de muncă nr. 01 pe perioadă determinată, privind ocuparea de către ultimul a funcției de director al Instituției Medico-Sanitare Publice Institutul de Medicină Urgentă, iar conform pct. 3 din contract, termenul acestuia a fost stabilit până la 15 ianuarie 2020. Astfel, la expirarea termenului contractului individual de muncă nr. 01, Gheorghe Ciobanu va avea împlinită vârsta de 68 ani.

A susținut că, la aceeași dată, în baza contractului individual de muncă nr. 01 și

în baza procesului-verbal al ședinței comisiei de concurs pentru ocuparea funcției de director al Instituției Medico-Sanitare Publice Institutul de Medicină Urgentă din 14 ianuarie 2015, a fost emis ordinul Ministerului Sănătății nr. 05 p §1 „Cu privire la numirea în funcție a dlui Gheorghe Ciobanu”, prin care ultimul a fost numit învingător al concursului, în funcția de director al IMSP Institutul de Medicină Urgentă, începând cu 15 ianuarie 2015.

A menționat că, potrivit art. 82 lit. i) din Codul muncii, în cazul atingerii vârstei de 65 de ani de către conducătorul unității de stat, inclusiv al unei instituții de stat, contractul individual de muncă încheiat cu persoana respectivă încetează indiferent de voința părților.

Prin urmare, a considerat că, nu poate fi încheiat cu o persoană care urmează să împlinească vârsta de 65 de ani un contract individual de muncă pentru ocuparea funcției de conducător al unei instituții de stat cu un termen, care să depășească data la care persoana va împlini 65 de ani.

A relevat că, contractul individual de muncă pe durată determinată nr. 01 din 15 ianuarie 2015 a fost încheiat cu Gheorghe Ciobanu pentru un termen care urmează să expire la 15 ianuarie 2020, în momentul când Gheorghe Ciobanu va avea deja împlinită vârsta de 68 ani, ceea ce vine în contradicție cu prevederile art. 82 lit.i) din Codul muncii.

Astfel, a considerat contractul individual de muncă nr. 01 din 15 ianuarie 2015, încheiat între Ministerul Sănătății și Gheorghe Ciobanu drept lovit de nulitate.

A solicitat constatarea nulității contractului individual de muncă nr. 01 din 15 ianuarie 2015, încheiat între Ministerul Sănătății și Gheorghe Ciobanu.

La 22 ianuarie 2016, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, a înaintat acțiune reconvențională împotriva lui Gheorghe Ciobanu, cu privire la anularea ordinului nr. 05 p 1 din 15 ianuarie 2015 „Cu privire la numirea în funcție a lui Gheorghe Ciobanu”.

În motivarea acțiunii reconvenționale a indicat că, la 15 ianuarie 2015, între Ministerul Sănătății și Gheorghe Ciobanu a fost încheiat contractul individual de muncă nr. 01 pe o perioadă determinată, privind ocuparea de către ultimul a funcției de director al Instituției Medico-Sanitare Publice Institutul de Medicină Urgentă.

A menționat că, în baza contractului individual de muncă enunțat și a procesului-verbal al ședinței comisiei de concurs pentru ocuparea funcției de director al Instituției Medico-Sanitare Publice Institutul de Medicină Urgentă din 14 ianuarie 2015, a fost emis ordinul Ministerului Sănătății nr. 05 p §1 „Cu privire la numirea în funcție a dlui Gheorghe Ciobanu”.

A susținut că, prin ordinul menționat, Gheorghe Ciobanu a fost numit învingător al concursului, în funcția de director al IMSP Institutul de Medicină Urgentă, începând cu 15 ianuarie 2015.

A afirmat că, conform pct. 3 din contractul individual de muncă enunțat, termenul contractului a fost stabilit până la 15 ianuarie 2020, iar la expirarea termenului contractului individual de muncă, Gheorghe Ciobanu va împlini vârsta de 68 de ani.

A relevat că, ordinul Ministerului Sănătății nr. 05 p §1 din 15 ianuarie 2015, prin care a fost încetat contractul individual de muncă nr. 25 din 23 decembrie 2014, în temeiul art. 82 lit. f) din Codul muncii, cu Liviu Vovc, director general interimar al Institutului de Medicină Urgentă, nu a fost adus la cunoștință sub semnătură acestuia din urmă, fapt ce vine în contradicție cu prevederile imperative ale art. 81 alin. (3) din Codul muncii, ordinul dat fiind lovit de nulitate.

A solicitat anularea ordinului Ministerului Sănătății nr. 05 p §1 din 15 ianuarie 2015 „Cu privire la numirea în funcție a dlui Gheorghe Ciobanu”.

La 25 aprilie 2016, intervenientul principal Mihail Ciocanu, a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale și Gheorghe Ciobanu, cu privire la constatarea nulității contractului individual de muncă nr.01 din 15 ianuarie 2015.

În motivarea acțiunii intervenientul principal a indicat că, la 15 ianuarie 2015, între Ministerul Sănătății și Gheorghe Ciobanu a fost încheiat contractul individual de muncă nr. 01 pe perioadă determinată, privind ocuparea de către Gheorghe Ciobanu a funcției de director al Instituției Medico-Sanitare Publice Institutul de Medicină Urgentă, iar conform pct. 3 din contract, termenul contractului a fost stabilit până la 15 ianuarie 2020. Astfel, la expirarea termenului contractului individual de muncă nr. 01, Gheorghe Ciobanu va avea împlinită vârsta de 68 ani, dat fiind faptul că, data nașterii acestuia este 29 august 1951.

A menționat că, la aceeași dată, în baza contractului individual de muncă nr.01 încheiat între Ministerul Sănătății și Gheorghe Ciobanu și a procesului-verbal al ședinței comisiei de concurs pentru ocuparea funcției de director al Instituției Medico-Sanitare Publice Institutul de Medicină Urgentă din 14 ianuarie 2015 a fost emis ordinul Ministerului Sănătății nr. 05 p §1 „Cu privire la numirea în funcție a dlui Gheorghe Ciobanu”. Prin ordinul enunțat a fost numit Gheorghe Ciobanu, învingător al concursului, în funcția de director al IMSP Institutul de Medicină Urgentă, începând cu 15 ianuarie 2015.

A susținut că, conform art. 82 lit. i) din Codul muncii, în caz de atingere a vârstei de 65 de ani de către conducătorul unității de stat, inclusiv al unei instituții de stat, contractul individual de muncă încheiat cu persoana respectivă încetează indiferent de voința părților.

Prin urmare, a afirmat că, nu poate fi încheiat cu o persoană, care urmează să împlinească vârsta de 65 de ani, un contract individual de muncă pentru ocuparea funcției de conducător al unei instituții de stat cu un termen care să depășească data la

care persoana va împlini 65 de ani.

A considerat că, contractul individual de muncă nr. 01 din 15 ianuarie 2015, încheiat între Ministerul Sănătății și Gheorghe Ciobanu este lovit de nulitate, fiind contrar prevederile art. 82 lit. i) din Codul muncii.

A solicitat constatarea nulității contractului individual de muncă nr. 01 din 15 ianuarie 2015, încheiat între Ministerul Sănătății și Gheorghe Ciobanu.

Prin încheierea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 27 aprilie 2016, s-a dispus conexarea într-un singur proces a cererilor menționate supra.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 06 decembrie 2018, acțiunile formulate au fost respinse, ca neîntemeiate.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 25 septembrie 2019, s-au respins apelurile declarate de către Ciobanu Gheorghe, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale și Mihail Ciocanu împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 06 decembrie 2018.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 04 martie 2020, au fost admise recursurile declarate de Gheorghe Ciobanu, Mihail Ciocanu și Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, s-a casat integral decizia Curții de Apel Chișinău din 25 septembrie 2019, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 22 iulie 2020, a fost casată hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 06 decembrie 2018, fiind emisă o nouă hotărâre prin care: cererea de chemare în judecată înaintată de Gheorghe Ciobanu împotriva Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, privind contestarea actelor administrative, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru absență forțată de la locul de muncă, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată, s-a admis parțial.

A fost anulat ordinul Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale nr. 101-P&1 din 03 august 2015 „Cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare lui Gheorghe Ciobanu”, precum și ordinul Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale nr. 106-P&1 din 17 august 2015 „Cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare lui Gheorghe Ciobanu”, cât și ordinul Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale nr. 106-P&2 din 17 august 2015 „Cu privire la concedierea lui Gheorghe Ciobanu”.

A fost încasat din contul Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale în beneficiul lui Gheorghe Ciobanu, salariul pentru absența forțată de la locul de muncă începând cu 18 august 2015 și până la 15 ianuarie 2020 în sumă de 821500 (opt sute douăzeci și unu mii cinci sute) lei, cu achitarea contribuțiilor obligatorii la Serviciul Fiscal de Stat, Casa Națională de Asigurări Sociale și Casa Națională de Asigurări Medicale.

A fost încasat din contul Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, în beneficiul lui Gheorghe Ciobanu, prejudiciul moral în sumă de 15550 (cincisprezece

mii cinci sute cincizeci) lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 11000 (unsprezece mii) lei.

A fost declarată inadmisibilă cerința privind repunerea în funcție.

Acțiunea reconvențională înaintată de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale împotriva lui Ciobanu Gheorghe privind contestarea actului administrativ, a fost respinsă ca neîntemeiată. Cererea de chemare în judecată înaintată de Mihail Ciocanu împotriva Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova și a lui Ciobanu Gheorghe privind constatarea nulității contractului individual de muncă, a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 31 martie 2021 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul depus de către Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale și Mihail Ciocanu, casată integral decizia din 22 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin încheierea din 04 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de înlocuire a părții în proces depusă de Ciobanu Emilia, Gaberi Cristina și Vremeș Laura, a fost admisă cererea cu privire la încetarea procesului depusă de Ministerul Sănătății și încetat procesul în cauza civilă.

Pentru a se pronunța astfel, instanța de apel a reținut că, ținând cont de obiectul acțiunii - anularea ordinelor, actelor administrative, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru absență forțată de la locul de muncă, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată, în litigiul dedus judecății nu se admite succesiunea în drepturi, fiind aplicabile prevederile art.265 lit. f) din Codul de procedură civilă, or, revendicările formulate de către Ciobanu Gheorghe constituie drepturi personale, care aparțin doar lui și nu pot fi transmise prin succesiune.

La 19 octombrie 2022, Ciobanu Emilia, Gaberi Cristina și Vremeș Laura, succesori al reclamantului Ciobanu Gheorghe, reprezentați de avocatul Lupu Mihail, au depus recurs împotriva încheierii din 04 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia cu emiterea unei noi încheieri prin care să fie respinsă cererea de încetare a procesului și admisă cererea cu privire la înlocuirea părții în proces.

În motivarea recursului au indicat că, litigiul poartă un caracter patrimonial și permite succesiunea în drepturi, or pretenția cu privire la restabilire în funcție a decăzut odată cu expirarea termenului pe care a fost angajat reclamantul. Astfel, moștenitori urmăresc scopul încasării prejudiciului material cauzat prin absența forțată de la serviciu.

În primul rând, instanța de recurs reiterează prevederile art. 385 din Codul de procedură civilă, care prevede împuternicirile instanței de apel după judecarea apelului, cu care a și fost investită instanța ca efect al deciziei Curții Supreme de

Justiție din 31 martie 2021. Astfel, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept: să admită apelul și să caseze integral sau parțial hotărârea primei instanțe, dispunând încetarea procesului ori scoaterea cererii de pe rol dacă există temeiurile prevăzute la art.265 și 267.

În coerența celor expuse și ținând cont că, prin încheierea din 30 noiembrie 2022 a Curții Supreme de Justiție cauza civilă a fost transmisă pentru reînregistrarea cererii de recurs conform Capitolului XXXVIII, secțiunea 2-a, instanța de recurs consideră aplicabile anume aceste norme de drept procesual.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) al Codului de procedură civilă (în redacția în vigoare la data declarării recursului), recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că încheierea recurată a fost pronunțată la 04 octombrie 2022, expediată părților prin poștă electronică la 25 octombrie 2022, iar recursul a fost declarat la 19 octombrie 2022. Astfel, se constată că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursul în termenul stabilit de lege.

Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), a fost modificat cadrul normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție, inclusiv Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, în special prevederile cu privire la temeiurile recursului.

Totuși, art. XI alin. (3) din Legea menționată, prevede că recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Aceleași considerente de deduc și din interpretarea art. 3 alin. (3) din Codul de procedură civilă către stipulează că, legea procedurală civilă care impune obligații noi anulează sau reduce drepturile procedurale ale participanților la proces, limitează exercitarea unor drepturi ori stabilește sancțiuni procedurale noi sau suplimentare nu are putere retroactivă.

În consecință, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, la examinarea admisibilității recursului, va aplica prevederile Codului de procedură civilă cu privire la temeiurile recursului în redacția în vigoare la data declarării recursului. Totodată, reținând că, noile prevederile cu privire la procedura de examinare al admisibilității și fondului recursului, nu afectează drepturile și obligațiile participanților la proces, instanța de recurs va aplica prevederile legale respective în redacția în vigoare la data examinării recursului.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) al Codului de procedură civilă (în redacția în vigoare la data declarării recursului), părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

În conformitate cu prevederile art. 440 alin. (3) din Codul de procedură civilă (în

redacția în vigoare la data examinării recursului), dacă este considerat admisibil, completul examinează recursul în fond.

În corespundere cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul s-a examinat fără înștiințarea participanților la proces. Astfel, Completul de judecată a decis inoportună invitarea părților, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței verificarea legalității actului judecătoresc contestat. Totodată, toate punctele de drept care puteau exista în această cauză pot fi cercetate și soluționate în mod adecvat pe baza înscrisurilor prezente la dosar. În plus, recurenții și intimații au avut ocazia să își prezinte poziția în scris și să răspundă la concluziile părții adverse (*mutatis mutandis*, cauza Auza Vilho Eskelinen și alții vs. Finlanda, hotărârea din 19 aprilie 2007, § 72 – 75).

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele cauzei și prevederile legale, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de către Ciobanu Emilia, Gaberi Cristina și Vremeș Laura, succesori al reclamantului Ciobanu Gheorghe, reprezentați de avocatul Lupu Mihail, admisibil și care urmează a fi admis, cu casarea integrală a încheierii instanței de apel și trimiterea cauzei la rejudecare, pentru motivele ce succed.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Conform art. 432 alin. (2) lit. c) din Codul de procedură civilă (în redacția în vigoare la data declarării recursului), se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească a interpretat în mod eronat legea.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată cu certitudine că pe parcursul judecării cauzei civile în ordine de apel a survenit decesul reclamantului Ciobanu Gheorghe, fapt confirmat prin certificatul de deces din 14 martie 2022. Totodată, potrivit certificatelor de moștenitor, anexate la materialele cauzei, moștenitori asupra întregii mase succesoriale rămasă după decesul lui Ciobanu Gheorghe sunt Ciobanu Emilia, Gaberi Cristina și Vremeș Laura.

În fața instanței de apel a fost ridicată problema succesiunii în drepturile procedurale, atât prin cererea moștenitorilor Ciobanu Emilia, Gaberi Cristina și Vremeș Laura în temeiul prevederilor art. 70 din Codul de procedură civilă, cât și prin cererea intimatului Ministerului Sănătății cu privire la încetarea procesului în temeiul art. 265 lit. f) din același cod.

Soluționând problema juridică pusă în discuție, instanța de apel a concluzionat că, în speță, nu se admite succesiunea în drepturi, fiind aplicabile prevederile art. 265 lit. f) din Codul administrativ, or, revendicările formulate de către Ciobanu Gheorghe

constituie drepturi personale, care aparțin doar reclamantului și nu pot fi transmise prin succesiune.

Așadar, instanța de recurs pentru a elucida aspectele abordate, va raporta circumstanțele prezentate la criticile invocate de către Ciobanu Emilia, Gaberi Cristina și Vremeș Laura, succesori al reclamantului Ciobanu Gheorghe, reprezentați de avocatul Lupu Mihail, și va trebui să se asigure că instanța, în cazul de față Curtea de Apel Chișinău, a îndeplinit condiția unei examinări efective și a oferit un răspuns specific și explicit mijloacelor hotărâtoare pentru rezultatul procesului (a se vedea, *în contrast*, Lebedinschi vs. Moldova, hotărârea din 16 iunie 2015, § 31, 35 – 36; cauza Nichifor vs. Moldova, hotărârea din 20 septembrie 2016, § 29 – 31).

În conformitate cu prevederile art. 70 din Codul de procedură civilă, în cazul ieșirii uneia dintre părți din raportul juridic litigios sau din raportul stabilit prin hotărâre judecătorească (deces, reorganizare, cesiune de creanță, transfer de datorie și alte cazuri de subrogare), instanța permite înlocuirea părții cu succesorul ei în drepturi. Succesiunea în drepturi este posibilă în orice fază a procesului. Iar conform art. 265 lit. f) din același cod, instanța judecătorească dispune încetarea procesului în cazul în care: partea în proces persoană fizică decedează și raportul juridic litigios nu admite succesiunea în drepturi.

Conform art. 2162 alin. (3), (4) din Codul civil (în redacția în vigoare din 01 martie 2019), moștenitorul dobândește drepturile patrimoniale și obligațiile defunctului, cu excepția celor care, prin natura lor, sunt legate în mod inseparabil de persoana defunctului sau care, potrivit legii, nu se pot transmite de la o persoană la alta. Prin derogare de la alin.(3), în cazurile prevăzute de lege, drepturile nepatrimoniale, precum și drepturile patrimoniale legate în mod inseparabil de persoana defunctului trec la moștenitor.

Iar, potrivit prevederilor art. 142 alin. (5) din Codul muncii, în caz de deces al salariatului, salariul și alte plăți ce i se cuvin se plătesc integral soțului (soției), copiilor majori sau părinților defunctului, iar în lipsa acestora – altor moștenitori, în conformitate cu legislația în vigoare.

Prin acțiunile intentate la cererile reclamantului, ultimul a solicitat în fața instanței de judecată anularea ordinelor de sancționare disciplinară, anularea ordinului de concediere, repunerea în funcția deținută, încasarea salariul pentru absența forțată de la lucru, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

Din esența litigiului redat mai sus, se atestă cu certitudine că, raporturile de muncă între Ciobanu Gheorghe și Ministerul Sănătății, în special dreptul de a contesta ordinele de sancționare disciplinară și/sau concediere, valabilitatea contractului de muncă sunt drepturi personale, care reclamantul a decis să le apere pe cale judiciară, toate acțiunile, inclusiv de intervenție principală și cea reconvențională, fiind conexe într-un singur proces.

Totodată, este important de reținut că, potrivit pct. 3 din contractul de muncă din 15 ianuarie 2015, termenul contractului de muncă încheiat cu Ciobanu Gheorghe a fost stabilit până la 15 ianuarie 2020, astfel că pretenția cu privire la restabilirea lui în funcție a decăzut, fapt confirmat atât și de reprezentantul succesorilor reclamantului.

Astfel, deși instanța de apel a tras concluzia că drepturile patrimoniale revendicate în acțiune sunt accesorii și depind de pretenția principală cu privire la legalitatea concedierii reclamantului, Completul de judecată observă că, totuși aceste drepturi pot fi valorificate de către moștenitorii acestuia, preluând procesul deja intentat și aflat în curs de examinare.

Or, încetarea raportului contractual pentru viitor nu stinge obligațiile deja apărute în măsura în care moștenitorul salariatului dobândește drepturile salariale acumulate, dar neplătite. În acest sens, în dependență de legalitatea concedierii reclamantului, circumstanță care urmează a fi examinată în fond, succesorii reclamantului au speranță legitimă de a primi remunerația meritată pentru absența forțată de la muncă a lui Ciobanu Gheorghe.

La caz, aparența de inadmisibilitate a succesiunii în drepturile procedurale, la care s-a referit instanța de apel pentru a se pronunța pe marginea acesteia cauze, este rezultatul unei interpretări eronate ale prevederilor legale citate supra și poate leza în esență nu doar dreptul la un proces echitabil, dar și dreptul de proprietate.

În jurisprudența sa constantă, CtEDO, din punct de vedere procedural, menționează că urmează a fi făcută o delimitare de un proces pornit de moștenitori și un proces preluat/continuat de moștenitori, atunci când decesul survine în cursul procedurilor judiciare. Atunci când, o persoană care pretinde că este victima unei încălcări a drepturilor sale care decurg din Convenție sesizează instanța, aceasta face o alegere personală și în cunoștință de cauză de a-și exercita dreptul personal. Spre deosebire sunt cazurile când moștenitorii unei persoane, care pot fi considerați victime în temeiul Convenției, depun o cerere la instanță după moartea acelei persoane. În asemenea circumstanțe nu este esențial să se stabilească dacă drepturile în cauză sunt sau nu transferabile moștenitorilor care doresc să continue procedura, ci dacă aceștia pot, în principiu, să invoce un interes legitim de a solicita Curții să se pronunțe asupra cauzei pe baza dorinței reclamantului de a-și exercita dreptul individual și personal de a depune o cerere la instanță (a se vedea, *spre exemplu*, cauzele *Ergezen vs. Turcia*, *Fairfield vs. Regatul Unit*, *Malhous vs. Cehia* și altele).

Circumstanțele prezentei cauze raportate la prevederile legale coroborate cu privire la moștenire, drepturile salariatului transmisibile descendenților, atestă un scop (interes) legitim a recurentelor Ciobanu Emilia, Gaberi Cristina și Vremeș Laura ”justiția să se facă”, sub aspectul legalității concedierii defunctului (soț, tată) și valorificării salariului pentru absența forțată la muncă al acestuia.

Reținând specificul problemei puse în discuție raportate la împuternicirile

instanței de recurs, precum și la faptul că fondul cauzei nu a fost examinat, Completul de judecată consideră că a examinat principalele întrebări juridice și este necesar de a admite recursul declarat, de a casa încheierea din 04 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, iar reținând că erorile procedurale admise nu pot fi corectate de instanța de recurs, cauza urmează a fi remisă la rejudecare, în același complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța urmează să examineze speța în întregime în cadrul unor proceduri noi, în vederea respectării dreptului părților la un proces echitabil (a se vedea, *spre exemplu* impactul considerentelor instanței de recurs la o nouă reexaminare, cauzele Victor Harovschi vs. Moldova, hotărâre din 18 noiembrie 2008; Dimitar Yordanov vs. Bulgaria, hotărâre din 06 septembrie 2018, § 52 - 53).

Având în vedere cele expuse și în conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) al Codului de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Ciobanu Emilia, Gaberi Cristina și Vremeș Laura, succesori al reclamantului Ciobanu Gheorghe, reprezentați de avocatul Lupu Mihail.

Se casează încheierea din 04 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ciobanu Gheorghe împotriva Ministerului Sănătății cu privire la anularea ordinelor, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru absența forțată de la lucru, repararea prejudiciului moral, la acțiunea reconvențională depusă de Ministerul Sănătății împotriva lui Gheorghe Ciobanu cu privire la constatarea nulității contractului individual de muncă și anularea ordinului și la cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Ciocanu împotriva Ministerului Sănătății și Gheorghe Ciobanu cu privire la constatarea nulității contractului individual de muncă și se remite cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în același complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte,
judecător

Aliona Miron

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă